

MLADO JUTRO

št. 39. V Ljubljani, dne 29. septembra 1940 Leto XI.

V BOJU ZA PRAVICO POVEST S SLIKAMI

V svesti si zmage, je O' Connor pristopil k Indijancu, ki je prežeče opazoval njegove gibe. Vprav se je pripravljaj, da bi snel lisice, ki so mu visele za pasom, ko je zabobnel iz luknje oglušujoč grom. V velikem loku je zletel dolgonogemu Ircu klobuk z glave, medtem ko je sam padel kakor mrtev na tla. Naša prijatelja sta se z grozo v očeh spogledala. Le predobro sta slutila, kdo je streljal iz luknje. In res, takoj nato se je iz podzemlja pokazal orožnik Steve Blair. V roki je držal še kadeč se samokres, pri tem se pa sovražno in zlobno smejal.

Bobby in Rdeči jelen sta istočasno razumela, da v tem položaju ne smeta več ostati negibna v svojem skrivališču. Kakor na povelje sta planila iz njega in navalila na oba lumpa, ki ju je nenadejani napad popolnoma zmešal. Rdeči jelen se je lotil svojega soplemenjaka, Bobby pa je pograbil orožnika, s katerim je imel velike muke, ker je kmalu po prvem presenečenju premagal svojo odrevenelost.

Vendar je bil Bobby že v naprej v prednosti. S svojim napadom je prisilil Blaira, da se je branil kleče. Z desnico ga je pritiskal s tako močjo proti ostremu robu neke čeri, da je moral lo-

pov z glasnim krikom bolečine izpuusti samokres iz roke. Bobby ga je takoj krepko brcnil, vendar pa svojega nasprotnika ni izpustil, temveč ga je, kolikor mu je bilo mogoče, še z večjo silo pritiskal k tlom. Toda kaj je prava prav počel Rdeči jelen? Bobby se je za trenutek obrnil in to nepazljivost je izrabil njegov nasprotnik, da se je z nenadnim močnim sunkom osvobodil njegovega pritiska. In sedaj je bil Bobby tisti, ki je bil v neugodnejšem položaju. Ležal je na tleh in Blair na njem. Čutil je, kako mu njegove morilske roke segajo okoli vratu.

Slovo

Tine Dornik, gruntarjev sin, se je bil odločil, da pojde v tujino. Da, prav zares od doma bo šel v svet, kjer ne bo očetovega sitnarjenja, ne garanja od zore do trdne noči in ne zapovedovanja. Stopil bo na tla bogatih dežela, vžival bo življenje in spoznaval pravo veselje, on se bo veselil s svetom in svet se bo veselil z njegovo kipečo mladostjo. Da, — si je dejal Tine — da, le tako je prav; proč od trpljenja in truda!

Tine je sam v kamri in si pripravlja za na pot. Zlaga si v kovčeg vse potrebno in se skuša pri tem iznebiti črnih misli, ki se mu vsiljujejo v glavo. Odganja jih z vso močjo, dela se ravnodušnega in si da opravka, da ne bi mislil na dom. V njem se bojujeta dve sili, dva človeka. V tem vstopi v kamro oče. Z drsajočimi koraki se približa Tinetu, mu položi roko na ramo in mu z nadsušljivim glasom svarilno reče:

»Fant poslušaj! Še je čas in ubogaj me; trma ni še nikjer dobro opravila. Saj me vidiš, da sem že z eno nogo v grobu, pa še siliš od doma. Ne boš slabo storil, če storiš kar ti rečem, ne, ne!«

Sin ga ne posluša. Pripravljen kovčeg in oмот postavi na tla, nato pa izgine skozi vrata. Da, preden odide v tujino se mora vendar posloviti od

grunta, ki ga bogve koliko časa ne bo videl...

Tine stopa navkreber med ozkimi poljskimi stezicami in s svečanim izrazom na obličju posluša klic zemlje in doma. Zlata pšenica s težkimi klasi se v lahnem vetriču ziblje in šelesti: »O, Tine, Tine kam greš? Kdo me bo žel in nalagal na vozove, kdo me bo mlatil in vozil v mlin? O, Tine, ostani, ostani!« — Mladi Dornik stopi na pašnik in se približa govedi. Dima in Sivka nehata muliti travo in se zazreta v svojega gospodarja. Mil in proseč je njun pogled: »Muuuu, Muu!«

Tine gre dalje skozi gozd mimo žuborečega potočka: »O, fant, fant, greh je to. Pogrešal te bom ko ne boš več v mojih valovčih stikal za postrvmi, ko ne boš več napajal Belca, Dime in Liske, ko me ne boš več pil žejen v poletju!«

Tine posluša zavzet to govoricu domače grude, posluša pesem gozdov, prošnjo živali in enakomerno klokotanje potočka. Posluša smeh hlapca in petje dekle, lajež domačega psa, poslušša tudi do srca segajoče potrkavanje v farni cerkvi. Vse to skupaj govori en jezik umljiv vsakomur in vedno.

Tine se z osoljenimi očmi ganotja vrne domov. S tresočo se roko odpre vrata in v zadregi stopi pred očeta. Pogumno mu poda roko in mu kolikor mogoče globoko pogleda v oči: »Oče, ne

zamerite; nikamor ne grem!« Dolg premolk je nastopil in težek vzdih starca za hip prekine tišino. Potem pa se oče ves vesel in poln zadovoljstva oklene

sinovega vratu in mu polglasno dahne: »O, Tine, prav je tako, prav!« In v tem trenutku občutita oba enako veliko moč in vrednost svoje zemlje.

Nogometno vežbanje

Kdo bo hitrejši? Napravite krog, tako da je med vsakim nekaj prostora. Žogo mečete od igralca v poljubnem redu in smeri. Sredi kroga je tekač,

ki se nikakor ne bo dolgočasil. Njegova naloga je, da tekmuje po hitrosti z vrženo žogo. Če se mu posreči, da doseže tistega, ki mu je namenjena vržena

žoga, pred žogo, se uvrsti v krog in v sredo mora oni, ki ga je prehitel.

II

Preskus vratarja. Postavite se v krog enako kakor zgoraj. Vratar stopi v sredo kroga in skuša ujeti žogo v letu.

Nobeden ni varen. Vstopite v čim ožji krog, tako tesno drug ob drugega, da se dotikate z rameni. Obračanje in opazovanje, kaj se za vašim hrbtom dogaja, ni dovoljeno. S piščalko in palico iz trde lepenke oborožen stopa nadzornik za vašimi hrbti v krogu vedno v eno smer. Vsakogar, kdor bi se obrnil, sme s palico udariti po prstih; roke morate narmreč držati na hrbtu, pripravljene za prijem. Neopazno in nenadno stisne enemu med vami v roko lepenkasto palico in nadaljuje pot kakor prej. Dotični, ki je dobil palico, tega ne sme izdati, dokler nadzornik ne zažvižga. V tem tre-

III

a.

nutku pa je njegova dolžnost, da se obrne k svojemu desnemu sosedu in krepko maha po njem. Dolžnost in korist prizadetega je, da se čim hitreje pobere iz njegove bližine, tako da jih čim manj dobi. Steči mora okrog tovarišev nazaj na svoje mesto. Tu je spet varen in ga preganjalec ne sme več tepsti. Preganjalec postane sedaj nadzornik, a prejšnji nadzornik se postavi na preganjalčevo mesto. Tako se igra nadaljuje, dokler vas veseli.

Naš novi natečaj!

Dobro si oglejte zgornje tri slike in potuhtajte, kaj predstavljajo. Potlej napišite k njim sami primerno besedilo in nam ga pošljite. Dopise naslovite na uredništvo »Mladega Jutra« v Ljubljani, Knafljeva ul. 5. Pišite s črnilom na čeden papir in samo na eno stran lista. Spisi naj bodo kratki in v nevezani besedi. Dobri risarji lahko slike pobarvajo s pisanimi barvicami, da bodo bolj žive in prikupne. Ker živimo v težkih časih, ko mamice težko pogrešajo vsak dinar, lahko napišete nalogo tudi na dopisnico.

Pet najboljših dopisov bomo nagradili z lepimi knjižnimi darili.

Za tiste Jutrovčke, ki se jim zdi ta naloga pretežka, pa objavljamo vprašanje:

»Kaj imam na vsem svetu najrajši?«

Odkritosrčno odgovorite na to vprašanje. Tudi tu bomo nagradili pet najboljših odgovorov z lepimi mladinskimi knjigami.

Zdaj pa hitro in veselo na delo!

Stric Matic deli nagrade!

Zadnji natečaj »Pes in mačka« je zbudil v širokem krogu mladih Jutrovčkov mnogo zanimanja. Vseh dopisov nismo mogli objaviti, ker bi nam sicer zavzeli ves prostor v listu. Tisti, ki to pot niso videli svojih pisemc natisnjenih, naj ne žalujejo zaradi tega. Prav danes razpisujemo spet nov zanimiv natečaj. Udeležujte se ga pridno, gotovo vam bo tokrat sreča bolj mila.

Lepo mladinsko knjigo je žreb določil temle Jutrovčkom:

Dušan Ivo Repovš, dijak I. a razr. klas. gimn. v Ljubljani, Vida de Zordo, dijakinja II. razr. mešč. šole v Medvodah, Klemenčič Borivoj, dijak v Kamniku, Šutna 39, Tavčar Milica, dijakinja na Rakeku 198, Prešern Jožef, dijak v Poljčanah št. 88.

Opozorite prijatelje in znance na novi natečaj!

Dragi stric Matic! Najlepša hvala za prelepo nagrado. Tudi dr. Rapetu srčna hvala, ki nam je obljubil brezplačen polet v sinje višave. Upam, da preženeš revmatizem iz desnega kolena do nedelje. Ako bo vreme ugodno, pojdeš z nami na letališče. Kajne? Na svidenje pri poletu. Zdravo, striček Matiček! Te pozdravija Tvoja

Vriska Vera,
dijakinja, Novo mesto.

Pahič Stanko, dijak:

Naskok na celino in njene posledice

Sobotno popoldne je bilo. Trški dečki so poležavali na soncu »pri treh otočjih«. Na tem, od trga nekoliko oddaljenem kraju je bila rečica precej globoka, sredi nje pa so dvigali trije otočki. To »otočje« so sestavljali v resnici trije veliki štori nekdanj še večjih hrastov, ko je še vodila struga bolj na levi. Voda je štore zanesla in odela z blatom, zrastle je trava, tako da je bilo še komaj videti temelj otočkov.

Ta kraj so si dečki Peter, Mirko, Janez izbrali za svoje kopališče in so povabili še nekaj drugih. Ob popoldnevih, ko ni imel nihče od njih kaj delati, so se kopali, večino popoldneva pa so preležali na pesku. Opazovali so okoličane, ki so po travnikih okoli rečice sušili seno in so bili prav zadovoljni, da jim je tako delo prihranjeno.

»Fantje!« je nenadoma planil Janez, naredimo si splav!«

To je bilo nekaj novega in dečki, naveličani vsakdanjega pustega poležavanja, so se te nove misli oprijeli.

»Saj res, splav!« so vzklikali, naredimo ga!«

Peter pa se je mirno oglasil:

»Kje boš pa deske dobil?«

»Deske so postranska stvar,« je navdušeno rekel Janez, »pri Lovrinovi žagi si jih izposodimo.«

»Dobro, postranska stvar, kar izposodi si jih,« je rekel Peter zasmehljivo, ker si z Janezom nista bila preveč »na

roko,« vedel pa je tudi, kako nerad da Lovrinov žagar kako reč iz rok.

»Misliš, da si jih ne bom,« je porogljivo odsekal Janez, ki je čutil, da bi mu Peter rad ugovarjal.

»Pazi malo, kako govoriš z mano!«

»Drži svoj nemarni jezik!«

Peter je planil, toda Janez ga ni čakal, ampak jo je na hitro roko pobrisal.

»Sami si preskrbite deske,« je kričal od daleč in tisto popoldne ga ni bilo več blizu.

»Kaj se res ne moreš nikoli v miru pomeniti,« je Mirko pokaral Petra, ko je spet sedel. Zmerom imaš neko kavsanje in prepir. Kdo nam bo zdaj preskrbel deske, ko je oni zbežal?«

Nande se je oglasil in obljubil, da si jih na žagi izposodi. Krenili so ob rečici do mostu in zavili čez. Med številnimi nerazžaganimi hlodi in kupi desk je bila velika lesena žaga. Voda, ki je po žlebu prihajala od potoka, je gonila veliko vodno kolo, od tam pa se je po plitvi strugi stekala nazaj v rečico. Za jelšami so fantje obstali. Nande pa se je napotil na žago.

Žagar je pravkar zaprl zatvornico h kolesu. Bil je star, dobrodušen možak, imel pa je napako, da se je hitro ujezil in v tej jezi se je včasih precej prenaglil. Na žalost pa ga Nande s te strani ni poznal in to se mu je otevalo.

Ko se je prikazal na žagi, ga je žagar ljubeznivo ogovoril:

»No, ti gospodič, kaj si mi prišel pomagat?«

»Morda,« je enako priljudno odgovoril Nande in se približal »vozu«. »Kot vidim, imate precej dela. Colarice ste žagali, ali ne?«

»Colarice, colarice,« je pokimal žagar in pričel vleči desko z voza.

»Kaj bi vas prosil,« se je opogumil Nande, »ali bi mi posodili takole tri deske.«

»Tri deske. Ne, fant, tega pa ne morem. Ni moj les, dravec.«

»Nič zato, če ni les vaš. Saj so lahko tudi stare deske,« je koval Nande svoje železo.

»Ne, ne. Iz tega še ne bo nič,« je bolj trdo rekel žagar, ki ni trpel ugovarjanja.

»Zakaj bi ne bilo? Stare deske veste!«

»Rekel sem, da ne,« se je žagar ujezil.

Nande je spoznal, da ne bo nič opravil. Druga, manj poštena misel mu je padla v glavo. Takoj se je oprijel, žagarju, pa je v »slovo« rekel:

»Skopuh ste, da veste očka.«

»Kaj, pobalin...«

Žagar je pograbil cepin in ga v prvi jezi zalučal za dečkom, ki pa je bil že izginil.

Zakaj bi ne imeli splava, je Nande modroval za žago. Na lastno pest si izposodim deske, saj žagar ne bo videl, zvečer pa mu jih skrivaj pripeljem nazaj in bo. Samo tovariši ne smejo nič vedeti.

Za vrbjem so ga čakali tovariši in ko je pritekel k njim, so ga obsuli z vprašanji. Rekel jim je, da si deske lahko vzamejo, samo žagar da ne sme nič vedeti!

»Zakaj ne, če ti je dovolil?« je začudeno vprašal Peter.

»Ne vem, kaj ga je pičilo,« se je izmaknil Nande.

Naskrivaj so si dečki izbrali deske in jih zvelikli k mostu. Povezali so jih z vrbovimi vejami in splav je bil gotov. Potihoma so odpluli po rečici nizdol in nihče razen Nandeta ni vedel, da delajo. kar bi ne smeli.

Pri treh otočkih se je Peter odločil za nov načrt. Polovica bi jih naj zlezla na otočke, druga polovica pa bi jih naj napadala. Predlog je bil soglasno spre-

jet. En del s Petrom na čelu se je utrdil na otokih, ostali pa so pod Mirkovim vodstvom opremili »križarko« z blatnimi bombami, ki bi jim naj služile kot orožje. Tudi na otokih so jih imeli.

»Bitka« se je pričela.

S huronskimi krikji je zaplula Mirkova četa proti otokom. Bombe so pričele frčati v vse smeri in mokro blato je škropilo okoli. Srdito obstreljevana križarka se je vedno bolj bližala. Bori na njej so imeli veliko grmado blata in tudi niso štedili z njim. Bombe so se prilepljale junakom na hrbte, prsi, vrat, Peter pa jo je dobil točno na sredo nosu, da ga je zadenski vrglo v vodo.

Splav je bil tik pred otoki. Mirkovci so nameravali planiti na otcke in branilce lastnoročno pometati v vodo. Nasprotno pa so se slednji namerili ob ugodni priliki planiti na brod, kjer bi odločila rokoborba. Pred tem pa se je ozračje megličilo od bomb, ki so letele križem kražem in krik in vik je dal boju pravi obraz.

Končno je splav zadel ob obalo. Tedaj se je zgodilo nekaj smešnega. Solavarji so planili proti otoku, medtem ko so se ostali istočasno pognali proti splavu. Poti so se križale in zgodilo se je, da sta »vojski« trčili druga ob drugo tik na meji celine in vode. Uspeh je bil presenetljiv. Štirje so šli precej pod vodo, medtem pa so tudi splav odrinili in ostala dva nasprotnika, ki sta se spoprijela na njem, sta ga v vneti borbi obrnila. Valovi so ju zakrili...

Goreča bitka se je nadaljevala v vo-

di, pa ni prišlo do pravega razmaha, ker je bila voda pregloboka in so se morali branilci s plavanjem vzdrževati na površju. Zato so se vsi, medtem ko so se soglasno »napili« vode, odločili za premirje in sicer so ohranili »status quo«, s tem da so bitko črtali iz zgodovine. Proti taki modri razsodbi ni bilo nobenega ugovora.

Upehani so dečki zvelkli splav nekoliko na breg in polegali po pesku, da bi se odpočili. O bitki so se vodile ogorčene pripombe zoper junaštvo nekaterih branilcev. Peter, ki mu je nekoliko otekel nos, je trdil:

»Rad bi vedel, kdo mi je zagnal tisto v nos. Škoda, da nisem videl, kdo je bil, drugače bi mu jih »nadeval«, da bi... Auuu, auuu...«

Te nenadne muzikalične glasove mu je izvabila trda pest žagarja, ki se je pojavil za njim in ga kot najbližjega poglabil. Ko so ga ostali zagledali in videli, kaj počenja, so kot jata ptičev prhnili na vse strani. Še Peter bi bil rad storil po njihovem vzgledu, pa ga je žagarjeva pest neusmiljeno držala za levo uho in uhljala na vse pretege.

»Au, au... pustite me... au... saj mi boste uho odtrgali... au...« je vpil in se izmikal žagarjevi roki.

»Kdo ti je rekel vzeti deske, kdo?«... je govoril žagar in mu priložil eno po licu.

»Kaj sem jih jaz vzela?« se je Peter ogorčeno uprl, ko je zvedel, kako je stvar.

»Seveda, prijateljček, ti, kdo pa drugi.«

»Kaj še. Pustite me pri miru!«

»Hm, bomo videli...«

Žagar mu je pridjal še eno, potem pa ga je čisto zares spustil. Peter se je prijel za boleče uho, a ni pobegnil.

»Praviš, da nisi vzela desak?« je rekel nazadnje in se ozrl po ostalih, ki so v varni razdalji motrili nenavaden prizor. Opazil je namreč, da ni prijel pravega.

»Kje le! Ampak Nande je rekel, da jih lahko vzamemo.«

»Kje pa je tisti Nande?«

»Tam nekje.« Peter je pokazal na ostale.

Toda »tistega Nandeta« ni bilo več tam. Ko je spoznal, kako je skuhal, se je brž utrnil za rečico.

potem pa ne zameri, da sem te malo u

»A tako.« Žagar je pomislil. »No, po-

tem pa ne zameri, da sem te malo po-božal.

»Nič zato, če je tako,« je rekel Peter, »ampak pobožali ste me precej krepko.«

Tačas je žagar porinil splav v vodo, poskusil, če bi ga držal, si dobil kos deske in počasi zaplul po rečici navzgor.

Peter je gledal za njim, potem pa se je potipal po nosu in ušesu, »spominih, ki tu je dobil v junaškem boju.

Anton Debeljak:

TRIJE — ŠTIRJE

»Težak si, brat, ko kip od kamena. Le brž mi zlezi doli z ramena, tu v gaju čaka s stoli prazna miza.«

Hromak zasede, slepi njemu zbliza. Tedaj za tretjega pristopi nagec:

»Le semkaj, bomo vrgli karte, dragec!«

Že pod pestjo vzdihuje šibka miza, ko s pasje dirke tja peté podviza nesrečni sin uhača Travogriza.

»Petač!« de slepi, »primi ga za uha, je vredno zbog mesa in zbog kožuha.«

Poskoči šepce, kar mu dasta nogi, in že ujetnik je kosmač ubogi.

Poda ga nagecu-kebcu: »V žep ga deni pa hitro ga donesi moji ženi, pripravi z njim naj slastne nam večerje, tako da zadovoljni bomo štirje.«

Ves ta večer bilo je, se priverim. prav dobro kebcu, slepcu, šepcu — štirim. Kako strmiš, neverni moj Tomaž. Ne veš li, kaj je to? Debelalaž!

Razum slonov

Svoj čas je na Dunaju slon poteptal in ranil cirkuško jahalko, gospodično Medranovo. V New Yorku pa je neki drugi debelokožec pobesnel in grdo udal precej otrok. Taki dogodki so kaj redki; iz njih ne smemo sklepati, da so sloni nevarne živali. Nasprotno, prav blage, bistre, ljubeznive so. Vendar se je treba paziti pred njimi, kadar se postarajo. Nobena reč ne uide njihovega očesu in njih izredno razviti spomin si zvesto zabeleži vsako surovost, ki jim jo prizadene neotesan krotilec. Slon, ki je bil tepen, potrpežljivo čaka ure maščevanja. In lepega dne brez napora pritisne svojega neprijatelja ob zid. Ako pa ravnaš obzirno z njim, kakor se spodobi, je njegova vdanost brez mej. Ko je pred nekaj leti na Nemškem slon prisostvoval umoru svojega vaditelja in voditelja, je hitro nastopil in pohodil morilca.

A. D.

Rešitev zamotane naloge

11 korakov.

Posetnice

R. Mazi

Jan Rus

P. Sitar

V. O. Hudnik

Golar

Kaj so ti ljudje po poklicu?

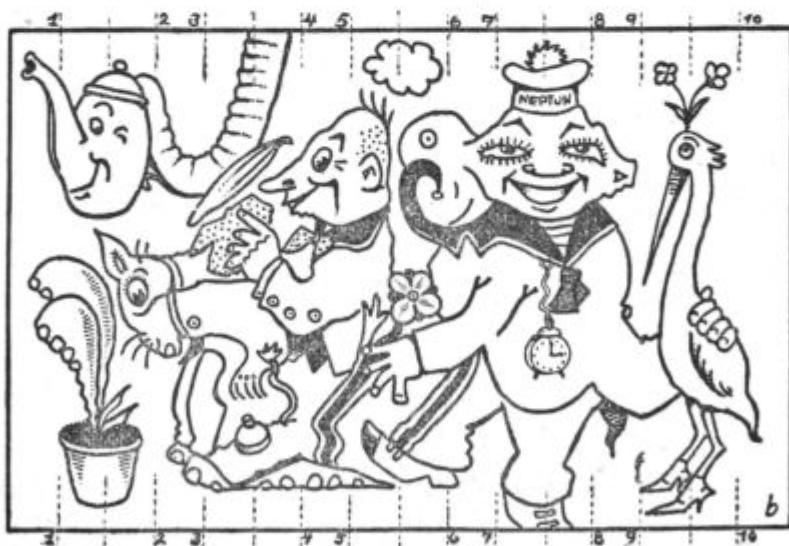
Uganka

Božji volem! Kaj naj ti dam, da boš človek?

Rešitev posetnic

Čevljar, nogavičarka in odvetnik.

Če ie slikar dobre volje

Naš slikar bi bil moral narisati določeno, prav zabavno žival. Bilo pa mu je nekoliko »vroče«, no, pa nam je poslal zgornjo zmešnjavo. Če vi sedaj sliko izrežete, pustite pa številke na svojem mestu, se vam bo morda le posrečilo uganiti, zakaj prav za prav gre.

Risbo morate po pikčastih črtah upogniti, nato pa posamezne pasove tako zložiti, da je številka 2 zraven številke 1, 4 poleg 3 in tako dalje. Če boste to napravili s potrebno natančnostjo, vam rešitev ne bo delala težav.